

PROCJENE UGROŽENOSTI OD POŽARA

UVOD

Pravilnikom o izradi procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (N.N., br. 35/94., 110/05. i 28/10.) utvrđuje se sadržaj i način izrade i primjene metoda kod izrade procjene ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije (u daljnjem tekstu: procjena ugroženosti) za građevine, građevinske dijelove i otvorene prostore u vlasništvu ili na korištenju pravne osobe te za područje općine, grada, kotara, Grada Zagreba i županije.

Na temelju procjene ugroženosti: određuju se mjere za sprečavanje nastanka i širenja požara (preventivne mjere) te mjere za učinkovito gašenje koje proizlaze iz činjeničnih posebnosti predmetne procjene ugroženosti.

Temeljni elementi procjene ugroženosti su:

- postojeće stanje,
- numerička analiza požarne ugroženosti,
- stručno mišljenje o postojećem stanju, ustroju službe za zaštitu od požara te profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi,
- prijedlog mjera,
- zaključak,
- grafički prilozi.

NAČIN IZRADE PROCJENE UGROŽENOSTI

Procjenu ugroženosti izrađuje tim stručnjaka ovisno o namjeni i vrsti građevine ili postrojenja. Za izradu svake procjene ugroženosti postavlja se voditelj. Tim stručnjaka čine najmanje tri djelatnika, od kojih najmanje dva moraju imati visoku stručnu spremu tehničkog smjera različitog profila. Navedeni stručnjaci moraju imati najmanje dvije godine iskustva na poslovima zaštite od požara, a voditelj tima najmanje 5 godina iskustva na tim poslovima i položen stručni ispit iz Zakona o zaštiti od požara. Predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, kotara, grada i općine može za izradu procjene ugroženosti za svoje područje imenovati tim stručnjaka odgovorne osobe u trgovačkom društvu i drugoj pravnoj osobi, općini, gradu, kotaru, Gradu Zagrebu i županiji za čije se građevine i prostore izrađuje procjena ugroženosti, upoznati voditelja izrade procjene ugroženosti s tajnim podacima potrebnim za izradu procjene ugroženosti i poduzeti mjere za zaštitu podataka.

Voditelj i osobe koje izrađuju procjenu ugroženosti obvezne su čuvati kao službenu tajnu podatke koji su na temelju zakona ili općeg akta određeni tajnom. Za izradu procjene ugroženosti primjenjuju se hrvatske numeričke metode

ili (u njihovom nedostatku) u svijetu prihvaćene numeričke metode (TRVB 100, Euroalarm, Gretner, DOW Index i slične), kao i preuzete norme s obveznom primjenom koje uređuju to područje. Navedene metode mogu se koristiti isključivo za one građevine i postrojenja na način i kako je to predviđeno samom metodom i praksom u zemljama u kojima se primjenjuju. Primjena jedne ili više izabranih metoda obvezatna je u cijelosti. Procjena ugroženosti može sadržavati i prijedlog mjera čijim bi se provođenjem postiglo povoljnije rješenje zaštite od požara eksplozija za vlasnika ili korisnika građevine, a zadržala ista ili veća razina zaštite.

Prijedlog mjera za poboljšanje stanja zaštite od požara može sadržavati:

- mjere za sanaciju postojećeg stanja,
- razvojne mjere koje bi se provodile na građevinama, građevinskim dijelovima i otvorenom prostoru,
- promjenu namjene građevine ili prostora,
- izvođenje novih instalacija za gašenje i dojavu požara,
- izgradnju novih izvora i instalacija za opskrbu vodom za gašenje požara,
- osnivanje novih postrojbi za gašenje požara,
- mjere u vezi s loženjem vatre i spaljivanjem korova i drugog biljnog otpada na otvorenom prostoru,
- izgradnju novih motrilačkih mjesta za otkrivanje požara na otvorenim prostorima,
- izmjenu ili dogradnju sustava veza,
- mjere zaštite od požara i tehnoloških eksplozija proizašle iz procjene ugroženosti izrađene za više tehnološki ili prostorno međusobno povezanih građevina, obvezatne su za sve njihove vlasnike i korisnike.

Kada inspektor za zaštitu od požara u obavljanju nadzora utvrdi nepravilnosti u izradi procjene ugroženosti, rješenjem će korisniku procjene ugroženosti narediti otklanjanje uočene nepravilnosti.

SADRŽAJ PROCJENE UGROŽENOSTI ZA PRAVNU OSOBU

Dijelovi procjene ugroženosti za pravnu osobu su:

- Prikaz postojećeg stanja
- Numerička analiza požarne ugroženosti
- Stručna obrada činjeničnih podataka
- Prijedlog tehničkih i organizacijskih mjera koje je potrebno provesti kako bi se opasnost od nastajanja i širenja požara smanjila na najmanju moguću razinu
- Zaključak
- Numerički i grafički prilozi.

Prikaz postojećeg stanja obuhvaća sljedeće podatke:

- površinu,
- broj zaposlenih djelatnika,
- broj i naziv građevina,
- vrste tehnologije po građevinama,
- količine tvari po proizvodnim i skladišnim građevinama,
- brojnost osoba po građevinama,
- osnovne podatke o tvarima koje se koriste u tehnološkom procesu glede opasnosti za nastajanje i širenje požara,
- pregled skladišta zapaljivih tekućina, plinova i drugih opasnih tvari glede količina i vrsta,
- pregled opasnih zona glede ugroženosti od nastajanja tehnološke eksplozije,
- pregled tehnoloških mjesta glede vjerojatnosti za nastajanje i širenje požara,
- pouzdanost sustava za zagrijavanje prostora ili pripremu tehnološke pare, vode ili drugog medija glede opasnosti za nastajanje i širenje požara,
- pouzdanost i vrijeme eksploatacije tehnološkog postrojenja i građevina s obzirom na opasnosti od nastajanja i širenja požara,

- stanje građevinskog dijela građevine i izolacijskog materijala glede opasnosti za nastajanje i širenje požara,
- pregled požarnih sektora po građevinama,
- pregled internih prometnica i pristupa za vatrogasna vozila,
- razvod plina, zapaljive tekućine, vodovoda, hidrantske mreže i sustava za dojavu i gašenje požara,
- stanje vodoopskrbe,
- situacijski raspored građevina, internih i vanjskih prometnica,
- etažiranost građevina,
- ustroj vatrogasne službe za zaštitu od požara i udaljenost od susjednih profesionalnih vatrogasnih postrojbi,
- nacrt energetike s glavnim ventilima,
- pregled sustava telefonskih i radioveza,
- pregled fizičko-tehničke zaštite,
- pregled zalihe izvora za opskrbu vodom za gašenje požara, raspored i smještaj opreme i sredstava za gašenje požara,
- broj profesionalnih i dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi i djelatnika stručno osposobljenih za gašenje požara,
- požarno opterećenje po građevinama,
- stanje službe za pružanje prve pomoći ozlijeđenima u gašenju požara,
- pregled registriranih požara s uzrocima nastajanja u zadnjih 10 godina.

Stručna obrada činjeničnih podataka treba sadržavati mišljenje o:

- primijenjenim propisima i korištenim metodama,
- lokaciji, prilaznim putovima i udaljenosti profesionalne vatrogasne postrojbe,

- namjeni građevine, tehnološkom postupku i opasnostima koje proizlaze iz namjene građevine i tehnološkog postupka,
- načinu evakuacije i spašavanju osoba,
- konstrukciji, konstrukcijskim materijalima i otpornosti konstrukcije u požaru, podjeli na požarne sektore,
- vrsti i količini zapaljivih tvari i proračunu požarnog opterećenja, električnim instalacijama i uređajima,
- sigurnosnom, blokadnom i vatrodojavnom sustavu i drugim instalacijama značajnim prilikom požara, strojarskim instalacijama,
- mogućim vrstama i izvorima opasnosti za nastanak i širenje požara, opskrbi vodom i hidrantskoj mreži, razvrstavanju u kategoriju ugroženosti od požara i tehnološke eksplozije,
- količini i razmještaju opreme i sredstava za gašenje požara,
- ustroju službe za zaštitu od požara i vatrogasnih postrojbi,
- rezultatima primijenjene numeričke analize.

Nadležna vatrogasna zajednica daje prethodno mišljenje na dio procjene ugroženosti od požara za svoje područje koji se odnosi na organizaciju vatrogasne djelatnosti pomoću minimalnih mjerila reguliranih posebnim propisom kojim se uređuje područje vatrogastva. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave na temelju procjene ugroženosti donose godišnji provedbeni plan unapređenja zaštite od požara za svoje područje za čiju provedbu će osigurati financijska sredstva. Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave najmanje jednom u 5 godina usklađuju procjene ugroženosti s novonastalim uvjetima.

Durđica Pavelić, dipl. ing. kem. tehn., Zagreb